

19 ДЕВ'ЯТНАДЦЯТИЙ

Чомусь так складалася доля українського народу, що на нього постійно зазіхав чужинець, який вважав себе на нашій землі „повновладним господарем”, встановлюючи свої порядки і закони, грабуючи і вбиваючи, знищуючи. Тому Україна у постійній боротьбі за право на існування, за право збереження нації. Ріки крові пролилися на вітар сьогоднішньої свободи і незалежності, і тому ми, нині живущі на цій землі, повинні низько схилити голови перед тими борцями, котрі віддали своє життя за волю і незалежність свого народу.

Страшне горе переніс народ у роки Другої світової війни. Вся Україна вкрилася чорною пеленою смерті, земля скропилася людською кров'ю. Чотири роки вбивали українців, знищували їхні оселі, грабували, гвалтували, палили в крематоріях, гноїли у тюрмах... Проти жорстокого і ненависного звіра піднявся весь український народ. На Волині створились озброєні загони самооборони, які потім стали ядром легендарної Української Повстанської Армії. Летіли під укіс фашистські ешелони з військовою технікою і живою силою. Українські повстанці, які фактично не мали своєї держави та жодної допомоги зі сторони, завоювали любов і повагу населення, і лише завдяки українському народу УПА була боездатною і могла успішно вести неспешну боротьбу, як з фашизмом, так і з комунізмом. Перед самою війною Гітлер заявив: „Війна з Росією не може вестись, зберігаючи закони честі. Вона є одночасно боротьбою ідеології і рас. Її треба проводити з нечуваною жорстокістю...” Так і сталося. Уже з першого року в галичан відібрали весь хліб, що призвело до масової загибелі людей від голодної смерті. А потім на зміну голоду прийшов жакливий терор: запрацювали каральні органи СС, з'явилися прилюдні страти, масові розстріли. Часто людей брали заручниками, а потім знищували. Таким чином лише в Рівному протягом лютого і березня 1943 року було вбито 485 невинних громадян. Та на цьому фашистські душоуби не зупинилися. На Волинь був направлений найжорстокіший кат – генерал фон дер Бах, котрий перейшов всі межі злочинності в період Другої світової війни. Крім масових арештів і вбивств він палив людей живцем. Таке звірство було вчинено в селі Губків, Велике Селище та селі Малин Млинівського району.

...Удосвіта 13 липня 1943 року німецька військова колона з поляками й узбеками у кількості біля півтори тисячі чоловік на мотоциклах і автомашинах оточили село Малин та його колонію. Озвіріла орда увірвалася в хати і безбожно грабувала. А згодом під дулами автоматів зігнали всіх жителів на центральну площу і розділили на окремі групи: жінок і дітей – в одну, чоловіків – у другу. Мужчин загнули в дерев'яну церкву, а решту у хліви. Всі будівлі обложили соломкою, облили нафтою і запалили. Люди горіли живцем. Божевільні крики

доносились на відстані до п'яти кілометрів. Тих, хто намагався рятуватися, розстрілювали на місці. Та цього варварам виявилось замало. Вони увірвалися в лікарню, перестріляли хворих чоловіків, а жінок з дітьми загнали в підвал і кинули туди гранату... Загинули тоді й головний лікар та його дружина. Німці в цей трагічний день живцем спалили 624 дітчох та 116 українців, із них 205 малих дітчох і 204 матері. У вогні згоріли 350 будівель, у тому числі школа та православна церква. Розправившись із мирним населенням Малина, нелюди залишили після себе гору кісток, прикинутих згарищами будівель.

Спалений людський прах поховали в одну братську могилу, поставили дубовий хрест, а поруч поховали вісімнадцять юних українських повстанців, котрі героїчно і сміливо виступили на захист своїх односельчан. Про цю страшну Малинську трагедію несподівано довідався малочисельний бандерівський підрозділ, який базувався неподалік в невеликому селі Малина. Вдень загін терміново був піднятий про тривогу. Дев'ятнадцять юних упівців, вирушили на порятунок беззахисного населення Малина. Не добівши до села, повстанці потрапили під шквал мінометного вогню. Міни розривалися одна за одною. Земля змішалася з людської кров'ю та мертвими тілами.

Біля воронки мертво впали двоє побратимів. Серед них – Василь Віцентрович Онищук з села Привітне. Його тяжко контузило, а побратима поранило в живіт.

- Добий, брате! - почувись тихі, благальні слова.

Але Василь цього зробити не зміг. Його тіло було безсиле. Пролунав постріл... пішов із життя ще один воїн України.

Василь лежав нерухомо, безнадійно дивлячись голубими помутнівшими очима на небесну даль. Раптом він почув автоматні постріли – це фашисти добивали важкопоранилих повстанців. Над Василем з'явилася постать зі зброєю в руках.

Далі - все, як в тумані...

Прийшов до тьми у військовому госпіталі міста Луцьк під посиленою охороною. Німці прийняли його за свого. Уніформа та військовий квиток дали на це підставу. Більше двох місяців лікарі боролися за Василеве життя. Нарешті

з'явилася надія...

Під час допитів воїн зізнався, що фактично був кадровим солдатом німецької армії, народився в селі Привітне. Змалечку став круглим сиротою і був усиновлений сім'єю німецького колоніста, яка ще до війни виїхала в Німеччину. Там виріс і здобув освіту. Перед війною був призваний в німецьку армію. Під час підпочинку його військової частини в Луцьку він відпросився, аби відвідати рідне Привітне. Дорогою Василя перестріли озброєні люди в цивільному одязі. Це були бандерівці. Його прийняли за фашиста і вирішили розстріляти, але коли з'ясували, що він українець, та ще й з Волині – забрали до себе. Так Василь Віцентрович Онищук став кадровим воїном Української Повстанської Армії.

Головним його завданням, окрім боротьби з зайдами, були підготовка й передача військового досвіду молодим повстанцям.

Для того, щоб не підставляти під удар прийомних батьків та рідну, було вирішено відпустити Василя в село, але назад повернутися до Луцька підводою і зодовим. На зворотньому шляху в лісі їх мали перестріти бандерівці і на очах у іздогово «розстріляти» Онищука холостим набоем. Так воно і сталося...

У госпіталі здоров'я Василя Віцентовича з кожним днем покращувалося. З усіх розмов, під час допитів, було зрозуміло, що гестапо проводить вербування на свою сторону, а тому з'явилось тверде рішення негайно тікати до своїх. У цьому допомогла медична сестричка, котра дала одяг та харчі. Під покровом ночі Василю вдається втекти з міцних лап гестапо. Незважаючи на великі труднощі він дістався до свого рідного упівського підрозділу. Далі – боротьба з фашистами, а після війни – з більшовиками.

Довгі роки Василь Віцентович не давав про себе знати. І лише зараз, коли Україна стала самостійною державою, він приїхав на свою рідну землю в село Малин, щоб низько вклонитися жертвам фашизму, віддати шану братській могилі своїх побратимів по зброї.

Вічна пам'ять всім, хто віддав своє життя за Україну, за її волю, за народ.

Слава Україні!

Героям слава!

Семен ЧИШОК,
голова Млинівської РО КУН.